

## **103 . Măgura | Județ: Teleorman | Punct: Buduiasca - Boldul lui Moș Ivănuș, TELEOR 003 | Anul: 2007**

**Anul:** 2007

**Cod RAN:** 153259.03

**Perioade:** Preistorie, Protoistorie

**Epoci:** Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, La Tène

**Tipuri sit:** descoperire izolată

**Categorii sit:** Domestic

**Autori:** Radian-Romus Andreescu, Mădălina Dumitru, Pavel Mirea, Ion Torcică, Pompilia Zaharia

**Instituții:** Muzeul Național de Istorie a României, Muzeul Județean de Istorie Teleorman, Muzeul Județean de Istorie Teleorman, Muzeul Județean de Istorie Teleorman, Muzeul Județean de Istorie Teleorman

### **Rezumat**

Situl, descoperit în anul 2001, este amplasat pe terasa joasă a Teleormanului, în vecinătatea unor amenajări piscicole moderne ce au schimbat semnificativ configurația terenului. Obiectivele campaniei din anul 2007 au fost: continuarea cercetării specificului locuirilor neolitice în zona de SE a așezării, continuarea studiilor și cercetărilor interdisciplinare. Au fost identificate 9 complexe neolitice timpurii, un complex din neoliticul dezvoltat și trei gropi medievale târzii. Cercetările din această campanie au reconfirmat existența orizontului neolitic foarte timpuriu identificat în anul 2006, și au documentat totodată, în această zonă a sitului, o locuire din neoliticul dezvoltat (Dudești timpuriu).

### **Raport**

Situl, descoperit în anul 2001, este amplasat pe terasa joasă a Teleormanului, în vecinătatea unor amenajări piscicole moderne ce au schimbat semnificativ configurația terenului. Zona este puternic afectată de deranjamente: lucrări agricole, șoseaua ce leagă Vitănești de Măgura, lucrări la sistemul de irigații. Cercetările au început în același an și au continuat, în campanii anuale, până în prezent. A fost vizată locuirea neolitică, atribuită atât neoliticului timpuriu (cultura Starčevo-Criș) cât și neoliticului dezvoltat (culturile Dudești și Vădastra). De subliniat faptul că aici a fost descoperită cea mai veche locuire neolitică timpurie din Muntenia, reprezentată de un orizont cunoscut sub diferite nume: grupul cultural Gura-Baciului - Cârcea, Cârcea - Grădinile sau cultura Preciș.

Locuirea postneolitică este reprezentată de urme sporadice din epoca bronzului, un complex din prima epoca a fierului, complexe din sec. IV p.Chr, un complex de epoca medievală târzie/modernă. Au mai fost cercetate un mormânt de incinerare din epoca bronzului și 7 morminte de înhumare din epoca medievală târzie.

Importanța sitului de la Măgura-Buduiasca rezultă din faptul că aici a fost documentată o întreagă secvență a neoliticului timpuriu și dezvoltat. De altfel, în apropiere, există mai multe locuri Boian, precum și tell-ul gumelnițean de la Măgura Bran.

Obiectivele campaniei din anul 2007 au fost: continuarea cercetării specificului locuirilor neolitice în zona de SE a așezării, continuarea studiilor și cercetărilor interdisciplinare.

Lucrările s-au desfășurat în același sector ca și în campania precedentă, proprietate a Primăriei Măgura, cunoscut sub toponimul local de Boldul lui Moș Ivănuș.

Au fost practicate 4 sonde și un sondaj de evaluare (S46 - S50). Sondajele S46 (2 x 10 m), S47 (2 x 10 m), S48 (2 x 4 m) și S50 (2 x 4 m), dispuse paralel, orientate pe direcția NE-SV au fost practicate în partea de NE a Boldului. Prin demontarea martorilor intermediari a fost obținută o suprafață cu dimensiunile de 8 x

4 m. Sondajul de evaluare S49 (1 x 2 m) a fost practicat în la o distanță de 10 m E față de S44/2006, cu scopul de a verifica contextul arheologic din acea parte a așezării.

Au fost identificate 9 complexe neolitice timpurii (C49-C54, C56-C58), un complex din neoliticul dezvoltat (C55) și trei gropi medievale târzii (Gr.18-Gr.20).

Cercetările din această campanie au reconfirmat existența orizontului neolitic foarte timpuriu identificat în anul 2006, și au documentat totodată, în această zonă a sitului, o locuire din neoliticul dezvoltat (Dudești timpuriu).

Prin metodologia stabilită, săpătura s-a făcut altimetric, pe niveluri („contexte”, „unități stratigrafice”), cu gr. de 0,50 m, 0,20 m sau 0,10 m, suprafețele fiind împărțite în carouri cu dimensiunile de 2 x 2 m și 1 x 1 m, urmărindu-se în acest fel, obținerea unor informații cât mai exacte despre complexe arheologice identificate. În același scop au fost păstrați și martori stratigrafici intermediari, în funcție de necesități. Datele primare din teren au fost înregistrate în fișe de context.

#### Stratigrafie:

Așa cum a rezultat și din campaniile precedente, în cazul așezării de la Măgura Buduiasca și în punctul cercetat în campania anului 2007 avem de-a face, mai ales, cu o stratigrafie orizontală.

Sub nivelul arabil (cca. 0,30-0,40 m grosime) se află un strat gros de 0,50-0,80 m, ce conține materiale atribuite mai ales neoliticului timpuriu și mai puțin neoliticului dezvoltat, amestecate cu materiale din epoca medievală târzie sau epoca modernă. De altfel, nivelul neolitic este uneori deranjat de gropi din epoca medievală târzie, dar și de unele intervenții din anii '60-'70, legate de diferite activități agricole (plantație de duzi, șanțuri pentru însilozare, amenajări pentru sere de legume, ș.a.). Izolat, au apărut și materiale din epoca medievală timpurie (Dridu).

#### Complexele arheologice:

C49 se afla în partea de V a sondajului S. 46 și în partea de nord a sondajului S. 50. Era o groapă de formă ovală, neregulată, cu dimensiunile observabile de 2,40 x 2,40 m, identificată la adâncimea de aproximativ -0,70 m. Adâncimea maximă la care a fost săpată atingea -2,11 m într-o alveolare de aprox. 1,50 x 1 m aflată în partea de SE a complexului. În partea de NV a fost parțial deranjată de gropa Gr.19.

C50 a fost identificat în sfertul de V al sondajului S47 și în jumătatea de E a sondajului S48. Adâncimea la care a fost evidențiat era de aproximativ -1 m, grosimea lui nedepășind 15 cm. În partea de S a fost tăiat de C55.

C51 a fost cercetat parțial în partea de E a sondajului S47. Era o groapă de formă curbiliniară neregulată, cu dimensiunile observabile erau de 2 x 1,40 m, săpată cu o treaptă de cca. 0,20 m. A fost identificată la adâncimea de aprox. -1,25 m, iar admax la care a fost săpată atingea -1,69 m.

C52 a fost cercetat parțial în zona centrală a S47. Se prezenta sub forma unei alveolări, de formă ovală, neregulată, cu dimensiunile observabile de 2,70 x 2 m. A fost identificată la adâncimea de aprox. -1,10 m, iar adâncimea maximă la care a fost săpată atingea -1,65 m. În partea de NE a fost parțial deranjată de groapa Gr.20.

C53 se afla în partea de V a sondajului S47. Se prezenta sub forma unei gropi de formă aproape rotundă, cu un diametru de cca. 0,90 m. A fost identificată la adâncimea de -1,60 m, iar admax la care a fost săpată atingea 1,83 m.

C54 a fost cercetat parțial în partea de SV a sondajului S47. Se prezenta sub forma unei gropi de formă probabil rotundă, cu un diametru observabil de cca. 0,90 m. A fost identificată la ad. de -1,30 m, iar admax la care a fost săpată atingea 1,68 m.

C55 a fost cercetat parțial în partea de V a sondajelor S47 și S48. Era o groapă, probabil ovală, săpată în trepte, cu dimensiunile observabile de 3,20 x 0,90 m. A fost identificată la adâncimea de aprox. -1,50 m, iar admax la care a fost săpată atingea -2,49 m. Tăia parțial complexe C50, C57 și C58.

C56 se afla în partea de NV a sondajului S47. Era o groapă de formă ovală, cu d de 0,90 x 1,10 m. A

fost identificată la ad. de -1,40 m, iar admax la care a fost săpată atingea 1,97 m.

C57 a fost cercetat parțial în jumătatea de V a sondajelor S48 și S50. Era o groapă, de formă curbiliniară neregulată, săpată în trepte, cu dimensiunile observabile de 3,90 x 4,10 m. A fost identificată la adâncimea de aprox. -1,70 m, iar admax la care a fost săpată atingea -2,28 m.

C58 a fost cercetat parțial în partea de E a sondajelor S48 și S50. Era o groapă, de formă curbiliniară, cu dimensiunile observabile de 3,25 x 1,25 m. A fost identificată la adâncimea de aprox. -1,50 m, iar admax la care a fost săpată atingea -2,10 m.

Gr.18 a fost identificată în partea de E a sondajului S46. Era o groapă în formă de sac, identificată la adâncimea de aprox. 0,50 m. Admax până la care a fost cercetată a fost de 1,18 m, fără a fi atins fundul gropii.

Gr.19 se găsea în partea de NV a sondajului S46. Era o groapă de formă de tronconică, identificată la adâncimea de aprox. 0,50 m. Admax până la care a fost cercetată a fost de -2 m, fără a fi atins fundul gropii.

Gr.20 a fost identificată în jumătatea estică a sondajului S47. Era o groapă tot de formă tronconică, identificată la adâncimea de aprox. 0,45 m. Admax până la care a fost săpată era de -1,77 m, iar dbazei era de 1,70 m. Tăia parțial complexul C52.

Cu toate că analiza materialului arheologic nu este definitivată, se pot trage unele concluzii preliminare asupra funcționalității complexelor cercetate în acest an.

Cel mai probabil complexele au fost folosite pentru depozitarea resturilor menajere. Materialele arheologice erau prezente sub forma unor aglomerări de fragmente ceramice, oase de animale, valve de scoici, pietre, unelte de os și silex, aflate în proporții variabile, ce se concentrau cu precădere în partea inferioară a gropilor. Acest aspect a fost documentat pentru complexele C49, 51-53, 56-58, toate databile în neoliticul timpuriu. C50, ce se prezenta sub forma unei aglomerări de materiale arheologice, cu precădere fragmente ceramice și oase de animale ar putea fi tot o zonă menajeră. Și aceste din urmă complex aparține neoliticului timpuriu. De subliniat faptul că nu au fost întâlnite elemente care să pledeze în favoare considerării acestor complexe ca fiind locuințe. Nu au fost descoperite urme de gropi de pari și nici vetre, cu toate că, amestecate cu alte materiale arheologice, s-au aflat și plăcuțe de vatră și fragmente de chirpici ars. Unele semne de întrebare sunt ridicate de prezența oaselor umane, dispartate, în contexte nefunere. Situația a fost constatată și în campaniile trecute.

Într-un singur complex, C54, atribuit neoliticului timpuriu, a fost descoperit un vas întregibil, spart în loc, depus chiar pe fundul gropii, alături de câteva fragmente ceramice și oase de animale. Nu poate fi exclusă, în acest caz, o depunere cu caracter ritual, situația fiind întâlnită și în cadrul unor complexe cercetate în anii trecuți.

În C55 atribuit neoliticului dezvoltat (Dudești timpuriu), au fost descoperite pe lângă fragmente ceramice și oase de animale, trei vase întregibile. Nu se pot face aprecieri precise în legătură cu funcționalitatea acestui complex, datorită suprafeței mici cercetate, nefiind exclus faptul că ar putea fi un bordei.

Gr.18-20 au fost folosite, probabil, pentru depozitare. În umplutura lor au fost descoperite relativ puține fragmente ceramice, în general de mici dimensiuni, puternic fragmentate.

#### Materialele arheologice:

Materialul litic este reprezentat de o serie de unelte și așchii de prelucrare confecționate, cu precădere, din silex. Din neoliticul timpuriu datează o serie de lame, lamele, segmente de lamă, unele cu urme de lustru (lame de seceră), răzuitoare, aflate într-o gamă variată de nuanțe cromatice: galben-cenușii, alb-cenușii, cenușii, brune, negru-cenușii. Din neoliticul dezvoltat pot fi amintite lame și răzuitoare, confecționate mai ales dintr-un silex de culoare neagră sau cenușie. Au fost descoperite și cca. 20 de piese de obsidian negru-opac (lame, așchii, un fragment de nucleu) și 3 piese de cristal de stâncă (o lamă, o lamelă și o așchie), toate în contexte atribuite neoliticului timpuriu.

Industria MDA este reprezentată atât pentru neoliticul timpuriu, cât și pentru cel dezvoltat, de unelte

precum împungătoarele și spatulele. Au fost descoperite și oase aflate în diferite faze de prelucrare, dar și deșeuri rezultate în urma prelucrării. Din neoliticul timpuriu poate fi menționată o spatulă, ce are spre partea distală două ornamente proeminente în formă de „C” alungit. Tot în categoria MDA pot fi amintite și câteva podoabe realizate din cochilii de melci.

Pentru neoliticul timpuriu ceramica este caracterizată, prin prezența unui număr redus de vase sau forme întregibile. Poate fi amintit un vas întreg, de dimensiuni relativ reduse ( $h = 8$  cm,  $d_{\max} = 8,50$  cm), de formă ușor bombată, nedecorat. În general formele închise sunt reprezentate de vase sferice, puternic bombate în partea inferioară, cu fundul drept sau inelar, de dimensiuni mici sau medii, dar și de vase de provizii, de dimensiuni mari. Ceramica este de buna calitate, lustruită, în general monocromă, cu diferite nuanțe de roșu, oranj, brun și negru. Forme deschise sunt ilustrate, mai ales, de castroane cu buză draptă, alveolată. Ceramica este grosieră, cu suprafața exterioară aspră, dar lustruită la interior.

Decorul, prezent destul de rar, este realizat prin aplicații plastice, butoni perforați de regulă vertical, brăuri alveolate, proeminente. Uneori apare și decorul incizat (incizii late, adâncite, dispuse vertical) și decorul realizat prin impresiuni sau cu „ciupituri”. Decorul pictat, realizat exclusiv cu alb pe un fond roșu, în diferite nuanțe, este prezentă într-un procent extrem de redus (cca. 1%). Culoarea fondului este obținută fie prin ardere, fie prin angobare. Ca motive decorative sunt întâlnite bulinele rotunde sau alungite, dispuse în triunghi pe corpul sau sub buza vasului, decorul în „tablă de șah”, dispus în triunghiuri, benzile și triunghiurile hașurate în rețea. Este întâlnit și așa numit decor tip „solid style”.

Ceramica provenită din contextele neoliticului dezvoltat aparține fazei timpurii a culturii Dudești, constatându-se și prezența elementelor Karanovo III. Este reprezentată de vase cu forma globulară sau cu pereți arcuiți, cu un decor realizat prin impresiuni și „ciupituri”. Ceramica tipică pentru cultura Karanovo III este documentată de prezența unor vase cu picioare și torți cu proeminențe discoidale și cilindrice. Apar și castroanele tronconice, cu întreaga suprafață a vaselor este puternic lustruită și câteodată decorată cu pliseuri fine.

Din categoria materialului ceramic fac parte și o serie de obiecte de lut ars, ovoidale sau discoiadae, de diametre diferite, unele perforate total sau parțial. Acestea provin din contexte neolitice timpurii și prezintă, de regulă, urme puternice de ardere secundară.

Au fost descoperite mai multe „labrete” (sau amulete zoomorfă), precum și un alt „cui” de lut, piese specifice pentru un orizont neolitic foarte timpuriu. Au fost identificate și fragmente ce provin de la „altare” rectangulare, cu patru picioare, unele decorate prin excizie (dinți de lup) și încrustate cu alb. Se remarcă o piesă de dimensiuni relativ mari, cu latura de 22 cm.

Plastica antropomorfă este ilustrată de foarte puține fragmente ce provin de la deferite statuete. Un picior provine dintr-un context neolitic timpuriu, în timp ce un altul, precum și un fragment de bust, pot fi atribuite neoliticului dezvoltat.

Plastica zoomorfă este reprezentată de o descoperire singulară, o parte dorsală dintr-un bovideu, piesă descoperită în context neolitic timpuriu.

Semnalăm și în această campanie, descoperirea unui alt fragment de vas de lemn, dar și a două fragmente de brățări, confecționate din același material perisabil și atribuite neoliticului timpuriu.

Materialele arheologice se găsesc depozitate la Muzeului Județean Teleorman.

În campania anului 2007 au fost prelevate, din diferite contexte, probe sedimentologice și micromorfologice, probe paleobotanice, pentru datări cu izotopul radioactiv al carbonului ( $^{14}\text{C}$ ) și pentru analiza reziduurilor de pe fragmentele ceramice.

Campania anului 2008 va continua cu cercetarea specificului locuirilor neolitice timpurii, urmărindu-se realizarea unui sondaj stratigrafic, prin taluzarea și adâncirea unui șanț modern, ce străbate așezarea, pe o lungime de cca. 50 m, de la E la V.

Industria preistorică a materiilor dure animale. Considerații asupra repertoriului tipologic

Corneliu Beldiman (UCDC București), Diana-Maria Sztancs (ULB Sibiu)

Cercetările arheologice desfășurate în campania 2006 în cadrul deja binecunoscutului și importantului sit preistoric de la Măgura-Buduiasca-Boldul lui Moș Ivănuș de către un colectiv condus de dr. Radian Romus Andreescu și drd. Pavel Mirea au prilejuit recuperarea unui lot, relativ consistent, compus din artefacte aparținând industriei materiilor dure animale (IMDA), atribuit celei mai timpurii etape de locuire din acest punct (nivelul I) și reprezentând, probabil, până acum, cea mai timpurie secvență de acest gen cunoscută în întreg spațiul sud-carpatic (cultura Starčevo-Criș, probabil fazele I-II)<sup>1</sup>.

Materialele respective fac obiectul prezentului raport de analiză. Ele ne-au fost puse la dispoziție de drd. Pavel Mirea în luna ianuarie 2008; exprimăm și cu acest prilej mulțumirile noastre dr. Radian Romus Andreescu și drd. Pavel Mirea pentru colaborarea oferită cu deosebită amabilitate colegială.

Cu prilejul de față ne propunem, în principal, o primă evaluare a structurii tipologice a lotului și alte considerații preliminare; dat fiind faptul că au fost identificate câteva tipuri și subtipuri noi, în raport cu lista tipologică a IMDA preistorice din România propuse relativ recent<sup>2</sup>, unele încadrări tipologice sunt provizorii și, în consecință, supuse revizuirii în măsura avansării studiului asupra altor seturi de artefacte IMDA provenind din situl menționat de la Măgura sau din alte situri.

Lotul analizat cuprinde 65 piese (tabelul nr. 1). Mai mult de jumătate dintre artefacte (N = 33) au fost recuperate din inventarul a patru complexe: C 45 = groapă pentru lut/resturi menajere; C 46 = groapă pentru lut/resturi menajere; C 47 = locuință de suprafață; C 48 = groapă pentru lut/resturi menajere?; restul de 32 piese ale efectivului provine din stratul de cultură. Efectivul studiat direct de noi este de 61 piese. Alte patru exemplare, aparținând C 47 (o rondelă perforată central, o valvă de scoică perforată, un nasture din fragment de valvă de scoică și o cochilie de melc perforată; în catalogul nostru: MGR/2006 I 40-41, 44, 48) nu au fost incluse în lotul pus la dispoziția noastră pentru studiu; datele relative la parametrii lor au fost preluate din publicația citată (supra, nota 1).

Artefactele se păstrează în colecțiile MJT, Alexandria, nr. inv. 26592-26631, 26633-26648, 26650-26654. Starea de conservare este bună și foarte bună, permițând astfel efectuarea în condiții optime a tuturor observațiilor impuse de studiul lor complex.

În prima etapă a studiului s-a realizat repertoriul lotului, în cadrul căruia fiecare piesă este identificată printr-un indicativ provizoriu (exemplu: MGR/2006 I 15) și tratată după un protocol standard, cu mai multe paliere și componente, vizând înregistrarea extensivă/exhaustivă a datelor. Acestea sunt etalate/sintetizate statistic/tabelar. Se vizează aspecte precum: materiile prime; starea de conservare (piese întregi, fragmentare/fragmente); tipologia; morfologia; morfometria; urmele de fabricare; urmele de utilizare; formularea ipotezelor relative la rolul funcțional.

Datele asupra contextului descoperirii ne-au fost furnizate de drd. Pavel Mirea. Distribuția cantitativă după proveniența din complexe se prezintă astfel: C 45 = 3 piese; C 46 = 2 piese; C 47 = 26 piese; C 48 = 2 piese; strat = 32 piese (tabelul nr. 2).

Categoriile tipologice reprezentate sunt în număr de patru: I Unelte; III Podoabe; IV Elemente receptoare?; V Diverse<sup>3</sup>. Repartiția cantitativă arată dominarea absolută a uneltelor (N = 37), urmate, la diferență mare, de podoabe și de piesele tehnice (N = 13, fiecare categorie); pe ultimul loc se plasează elementele receptoare (N = 2) (tabelul nr. 2).

Grupele tipologice înregistrează prezența a 12 entități: I A = Vârfuri; I B = Netezitoare; I D = Dălțițe; I F = Linguri-spatule; III A = Podoabe (Dinți perforați); III C = Podoabe (Cochilii perforate); III E = Podoabe (Rondele perforate); III F = Podoabe (Inele); III H = Podoabe (Ace de păr); III I = Podoabe (Nasturi); IV A = Elemente receptoare (Mânere?); V A2 = Diverse – Piese tehnice (Materii prime); V A3 = Diverse – Piese tehnice (Deșeuri).

Tipurile decelate sunt în număr de 22, iar subtipurile în număr de 9: vârf pe fragment diafizar de os lung fasonat distal; vârf pe fragment diafizar de os lung cu EP fasonată; vârf pe semimetapod proximal de OC; vârf pe semimetapod distal de OC; vârf pe semimetapod proximal perforat proximal (axial); ac de cusut cu ureche; vârf pe fragment de corp costal; vârf pe segment de rază de corn de cerb (chasse lame); netezitor pe fragment de os lung; netezitor pe fragment de corp costal; dălțiță pe fragment de os lung; lingură-spatulă trapezoidală; lingură-spatulă trapezoidală cu EP plată convexă; lingură-spatulă trapezoidală cu EP plată

ascuțită; lingură-spatulă (PP); incisiv perforat; cochilie de melc perforată; cochilie de scoică *Unio pictorum* perforată; rondelă perforată; inel de os; ac de păr cu cap discoidal; nasture? de os; nasture de scoică; mâner? de os; materie primă (os lung debitat prin Șa); materie primă (os lung debitat prin Șa, TT); deșeu (os lung debitat prin Șa, TT); deșeu (os lung debitat prin TT); deșeu (os lung debitat prin Al); deșeu (os lung debitat prin PD/C); deșeu (metapod debitat prin TT); deșeu (fragment de defensă debitat prin TT) (tabelul nr. 3).

Se constată, în primul rând, existența unor tipuri repertoriate, întâlnite în loturile deja studiate sistematic și provenind din așezări neolitice timpurii<sup>4</sup>: vârful pe fragment diafizar de os lung fasonat distal; vârful pe semimetapod de bovine și de ovicaprine; vârful pe fragment de corp costal de bovine și de ovicaprine; netezitorul pe fragment de os lung; netezitorul pe fragment de corp costal; lingurile-spatule pe fragmente de corpuri costale și pe semimetapodii de bovine; piesele de podoabă, ca rondellele de os perforate central; piesele tehnice (materii prime și resturi de debitaj – oase lungi de mamifere domestice).

Analiza artefactelor de la Măgura a permis, de asemenea, decelarea unor tipuri/subtipuri noi sau rare în raport cu lista tipologică a IMDA preistorice cunoscută până acum pe teritoriul României. Printre acestea se numără: vârful de mari dimensiuni cu perforație proximală axială; acul cu ureche; incisivul de vită perforat; inelele de os; acul cu cap discoidal; elementele receptoare de tipul mânerelor? realizate pe diafize de tibia de pasăre; materiile prime și deșeurile debitate prin combinarea șanțurii axiale și a tăierii transversale; fragmentul de defensă de mistreț de talie mare tăiat transversal, ca rest de debitaj. Încadrarea tipologică a unora dintre aceste piese este provizorie în acest stadiu al analizei (exemplu: „mânerele” pe diafiză de tibia de pasăre sau „nasturii” de os).

Sub raportul originii anatomice și specifice a materiilor prime, constatăm faptul că oasele lungi (metapodii, tibia) și plate provenind de la mamifere domestice (bovine, ovicaprine, porc?) domină în mod absolut structura lotului; în mod excepțional înregistrăm prezența dinților de bovine și suine (mistreț de talie mare), a oaselor lungi de păsări (gâscă?) și a cornului de cerb. Astfel este ilustrată și inserția speciilor vâdate în repertoriul materiilor prime scheletice de origine animală utilizate de comunitățile neolitice timpurii din vestul Munteniei.

Ca elemente ale «schemelor operatorii» aplicate în fabricarea artefactelor, ilustrate prin prezența unor piese tehnice excepționale se pot menționa: debitajul oaselor lungi prin aplicarea rutinieră a tăierii transversale cu ajutorul lamei litice și a tăierii cu ajutorul fibrei sablate (tăiere prin abraziune liniară); se întâlnesc atât cazuri de aplicare a unui singur procedeu, cât și cazuri în care cele două procedee se combină în formule ingenioase, probând cunoașterea perfectă a parametrilor materiilor prime și precizie operațională, vizându-se extragerea eboșelor de formă rectangulară sau circulară și de dimensiuni diverse; aplicarea, aparent mai rară, a debitajului prin abraziune în suprafață; prezența banală a instrumentarului de perforat și împletit (gama de relativă diversitate a vârfurilor); predilecția polarizată pentru: instrumentarul relativ grosier, de dimensiuni medii și mari, simplu ca mod de fabricare și utilizare (a se nota frecvența apariției netezitoarelor pe fragmente de oase lungi sau pe fragmente de coaste); b. obiectele elaborate, de dimensiuni medii și mici (podoabe și piese de port, ca acele de păr și inelele) realizate cu multă migală, în virtutea unor finalități practice bine definite, impuse de tradiții riguros conservate.

Analiza pieselor IMDA descoperite la Măgura- Buduiasca-Boldul lui Moș Ivănuș a permis: includerea în repertoriul tipologic a unor tipuri/subtipuri noi, piese rare sau unicat, până în prezent, recuperate din secvențe/contexte/complexes stratigrafiate, bine definite și apte a fi datate radiometric. Printre acestea se numără: vârful de mari dimensiuni cu perforație proximală axială; incisivul de vită perforat; inelele de os; acul cu cap discoidal; elementele receptoare de tipul mânerelor? realizate pe diafize de tibia de pasăre; materiile prime și deșeurile debitate prin combinarea șanțurii axiale și a tăierii transversale; verificarea cu succes a fiabilității sistemului tipologic elaborat pentru artefactele MDA preistorice din spațiul românesc (Beldiman 2007).

Piesele lotului în discuție furnizează repere cultural-cronologice și paleotehnologice foarte importante pentru abordarea complexă și extensivă a manifestărilor civilizației și culturii unora dintre cele mai vechi comunități neolitice nord-dunărene și europene. [Corneliu Beldiman, Diana-Maria Sztancs].

---

***Informații suplimentare online***

[Raportul 3923 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)

---